

CAPITOLUL X CONSUMUL ȘI MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

X.1. TENDINȚE ÎN CONSUM

Ampranta biologică măsoară presiunea pe care omenirea o exercită asupra biosferei în funcție de suprafața productivă (teren, luciu de apă) a planetei, necesară pentru furnizarea resurselor naturale pe care le consumă și neutralizarea deșeurilor pe care le generează locuitorii planetei. Ampranta ecologică include suprafața de teren cultivată, pășuni, păduri și arii piscicole, dar și suprafețele ocupate pentru neutralizarea deșeurilor generate.

Biocapacitatea reprezintă suma totală a ariilor productive.

Diferența dintre ampranta biologică și biocapacitate indică dacă țara sau prin extrapolare județul este debitor sau creditor ecologic.

X.1.1. Alimente și băuturi

A. Indicatori specifici - nu este cazul

B. Alte date și informații

Tabelul X.1.1.1. Consum mediu/an/locuitor, la principalele produse alimentare și băuturi (date medii la nivel național) ¹

Principalele produse alimentare si bauturi	UM	2010	2014	2015	2016	2017	2018
Cereale si produse din cereale in echivalent boabe	Kilogram	211,3	207	211,2	208,4	208,2	lipsă date
Grau, secara in echivalent boabe	Kilogram	171,5	160,4	163,4	163,0	163,2	-
Porumb in echivalent boabe	Kilogram	36,7	42	42,3	40,0	40,4	-
Orez in echivalent boabe	Kilogram	3,0	4,4	5,2	5,0	4,2	-
Alte cereale in echivalent boabe	Kilogram	0,1	0,2	0,3	0,4	0,4	-
Cereale si produse din cereale in echivalent faina	Kilogram	159,2	156,4	159,8	157,6	157,3	-
Grau, secara in echivalent faina	Kilogram	128,6	120,3	122,6	122,2	122,4	-
Porumb in echivalent malai	Kilogram	27,5	31,5	31,7	30,0	30,3	-
Orez	Kilogram	3,0	4,4	5,2	5,0	4,2	-
Alte cereale in echivalent faina	Kilogram	0,1	0,2	0,3	0,4	0,4	-
Cartofi	Kilogram	103,9	100,8	98,3	95,5	96,6	-
Leguminoase boabe	Kilogram	3,0	3,1	3,2	2,1	2,4	-

¹ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică; w.insse.ro

Raport privind starea mediului în județul Cluj – 2018

Principalele produse alimentare si bauturi	UM	2010	2014	2015	2016	2017	2018
Legume si produse din legume in echivalent legume proaspete	Kilograme	155,7	158	158,5	155,9	162,1	lipsă date
Tomate	Kilograme	40,0	38,1	38,6	38,4	37,6	-
Ceapa uscata	Kilograme	19,7	20,6	21	20,4	19,9	-
Varza	Kilograme	42,5	44,1	42,1	41,1	42,6	-
Radacinoase comestibile	Kilograme	12,7	13,6	14,2	13,5	14,4	-
Ardei	Kilograme	12,4	12,1	11,9	11,3	12,7	-
Mazare verde	Kilograme	1,3	1,3	1,4	1,6	2,2	-
Fasole verde	Kilograme	2,3	2,8	3	3,2	3,7	-
Castraveti	Kilograme	7,9	8,4	9,1	9,5	10,1	-
Alte legume	Kilograme	16,9	17	17,2	16,9	18,9	-
Fructe si produse din fructe in echivalent fructe proaspete	Kilograme	67,0	80,2	87,8	96,0	96,1	-
Mere	Kilograme	22,5	25,2	25,9	28,4	26,3	-
Prune	Kilograme	5,1	4,7	4,6	5,0	4,8	-
Caise - zarzare	Kilograme	1,3	2,2	1,9	1,8	2,2	-
Cirese - visine	Kilograme	3,5	4	3,8	3,8	3,1	-
Piersici - nectarine	Kilograme	1,6	4,1	5,9	6,2	6,6	-
Struguri	Kilograme	5,4	6,2	6,9	6,9	7,9	-
Fructe meridionale si exotice	Kilograme	20,9	25,7	29,8	34,4	34,7	-
Alte fructe	Kilograme	6,7	8,1	9	9,5	10,5	-
Pepeni	Kilograme	25,9	21,8	20,9	20,4	23,3	-
Zahar si produse din zahar in echivalent zahar (inclusiv miere)	Kilograme	23,4	21,1	25,6	25,5	25,7	-
Carne si produse din carne in echivalent carne proaspata	Kilograme	59,9	57,8	63,4	65,5	68,4	-
Carne de bovine	Kilograme	5,7	5,6	6,3	6,1	4,9	-
Carne de porcine	Kilograme	33,3	29	31,3	32,9	36,1	-
Carne de ovine caprine	Kilograme	2,3	2,3	2,2	2,3	2,3	-
Carne de pasare	Kilograme	18,2	20,1	23	24,1	24,9	-
Alte feluri de carne	Kilograme	0,4	0,8	0,6	0,1	0,2	-
Organe comestibile	Kilograme	3,6	3,1	3	3,1	3,1	-
Grasimi vegetale si animale (greutate bruta)	Kilograme	22,0	20,3	21,5	21,7	22,1	-
Grasimi de porcine (greutate bruta)	Kilograme	3,0	2,3	2,3	2,3	2,3	-
Ulei comestibil	Kilograme	15,4	13,8	14,6	14,3	14,5	-

Raport privind starea mediului în județul Cluj – 2018

Principalele produse alimentare si bauturi	UM	2010	2014	2015	2016	2017	2018
(greutate bruta)							
Unt (greutate bruta)	Kilograme	0,6	0,8	1	1,2	1,2	-
Margarina (greutate bruta)	Kilograme	3,0	3,4	3,6	3,9	4,1	-
Grasimi vegetale si animale (100% grasimi)	Kilograme echivalent 100% grasimi	20,1	18,4	19,3	19,6	19,9	-
Grasimi porcine (100% grasimi)	Kilograme echivalent 100% grasimi	2,3	1,8	1,8	1,8	1,8	-
Ulei comestibil (100% grasimi)	Kilograme echivalent 100% grasimi	14,7	13,1	13,8	13,6	13,8	-
Unt (100% grasimi)	Kilograme echivalent 100% grasimi	0,5	0,6	0,7	0,9	0,9	-
Margarina (100% grasimi)	Kilograme echivalent 100% grasimi	2,6	2,9	3	3,3	3,4	-
Lapte si produse din lapte in echivalent lapte 3,5% grasime (exclusiv unt)	Kilograme	244,2	251,5	250,7	253,7	251,4	-
Lapte si produse din lapte in echivalent lapte 3,5% grasime (exclusiv untul)	Litri	237,1	244,2	243,4	246,3	244,1	-
Oua	Bucati	253	246	262	267	255	-
Peste si produse din peste in echivalent peste proaspat	Kilograme	4,9	4,9	5,5	5,9	6,3	-
Vin si produse din vin	Litri	22,2	22,6	19	18	21,8	-
Bere	Litri	81,3	82,1	88,3	88,9	89,5	-
Bauturi alcoolice distilate (alcool 100%)	Litri alcool pur (100%)	1,7	1,2	1,3	1,5	1,5	-
Bauturi nealcoolice	Litri	163,7	153,5	179,3	188,6	213,2	-
Consum total de alcool (alcool 100%)	Litri alcool pur (100%)	8,0	8	7,9	8,1	8,6	-

Tabelul X.1.1.2. Evolutia consumului mediu/an/locuitor, la principalele produse alimentare și băuturi (date medii la nivel național)

Principalele produse alimentare si bauturi	2010	2014	2015	2016	2017	2018
Cereale si produse din cereale in echivalent boabe	nivel reper	↘	↗	↘	↔	lipsă date
Grau, secara in echivalent boabe	nivel reper	↘	↗	↔	↔	-
Porumb in echivalent boabe	nivel reper	↔	↔	↘	↔	-
Orez in echivalent boabe	nivel reper	↗	↗	↔	↘	-
Alte cereale in echivalent boabe	nivel reper	↔	↗	↗	↔	-
Cereale si produse din cereale in echivalent faina	nivel reper	↘	↗	↘	↔	-
Grau, secara in echivalent faina	nivel reper	↘	↗	↔	↔	-
Porumb in echivalent malai	nivel reper	↔	↔	↘	↔	-
Orez	nivel reper	↗	↗	↔	↘	-
Alte cereale in echivalent faina	nivel reper	↔	↗	↗	↔	-
Cartofi	nivel reper	↘	↘	↘	↗	-
Leguminoase boabe	nivel reper	↘	↗	↘	↗	-
Legume si produse din legume in echivalent legume proaspete	nivel reper	↗	↔	↘	↗	-
Tomate	nivel reper	↗	↔	↔	↘	-
Ceapa uscata	nivel reper	↔	↔	↔	↘	-
Varza	nivel reper	↘	↘	↘	↗	-
Radacinoase comestibile	nivel reper	↗	↗	↘	↗	-
Ardei	nivel reper	↗	↘	↘	↗	-
Mazare verde	nivel reper	↔	↔	↔	↗	-
Fasole verde	nivel reper	↔	↔	↔	↗	-
Castraveti	nivel	↗	↗	↗	↗	-

Raport privind starea mediului în județul Cluj – 2018

Principalele produse alimentare si bauturi	2010	2014	2015	2016	2017	2018
	reper					
Alte legume	nivel reper	↗	⇒	⇒	↗	-
Fructe si produse din fructe in echivalent fructe proaspete	nivel reper	↗	↗	↗	⇒	-
Mere	nivel reper	↗	↗	↗	↘	-
Prune	nivel reper	⇒	⇒	↗	⇒	-
Caise - zarzare	nivel reper	↗	↘	⇒	↗	-
Cirese - visine	nivel reper	⇒	⇒	⇒	↘	-
Piersici - nectarine	nivel reper	↗	↗	↗	⇒	-
Struguri	nivel reper	⇒	⇒	⇒	↗	-
Fructe meridionale si exotice	nivel reper	↗	↗	↑	⇒	-
Alte fructe	nivel reper	↗	↗	↗	↗	-
Pepeni	nivel reper	↘	↘	↘	↑	-
Zahar si produse din zahar in echivalent zahar (inclusiv miere)	nivel reper	⇒	↑	⇒	⇒	-
Carne si produse din carne in echivalent carne proaspata	nivel reper	↗	↗	↗	↗	-
Carne de bovine	nivel reper	↗	↗	⇒	↘	-
Carne de porcine	nivel reper	⇒	↗	↗	↗	-
Carne de ovine caprine	nivel reper	⇒	⇒	⇒	⇒	-
Carne de pasare	nivel reper	↗	↗	↗	↗	-
Alte feluri de carne	nivel reper	↗	↘	↘	⇒	-
Organe comestibile	nivel reper	⇒	⇒	⇒	⇒	-
Grasimi vegetale si animale (greutate bruta)	nivel reper	↗	↗	⇒	↗	-
Grasimi de porcine (greutate bruta)	nivel reper	⇒	⇒	⇒	⇒	lipsă date

Raport privind starea mediului în județul Cluj – 2018

Principalele produse alimentare si bauturi	2010	2014	2015	2016	2017	2018
Ulei comestibil (greutate bruta)	nivel reper	↗	↗	⇒	⇒	-
Unt (greutate bruta)	nivel reper	⇒	↗	↗	⇒	-
Margarina (greutate bruta)	nivel reper	⇒	↗	↗	⇒	-
Grasimi vegetale si animale (100% grasimi)	nivel reper	↗	↗	↗	⇒	-
Grasimi porcine (100% grasimi)	nivel reper	⇒	⇒	⇒	⇒	-
Ulei comestibil (100% grasimi)	nivel reper	↗	↗	⇒	⇒	-
Unt (100% grasimi)	nivel reper	↗	↗	↗	⇒	-
Margarina (100% grasimi)	nivel reper	⇒	⇒	↗	⇒	-
Lapte si produse din lapte in echivalent lapte 3,5% grasime (exclusiv unt)	nivel reper	↗	↘	↗	↘	-
Lapte si produse din lapte in echivalent lapte 3,5% grasime (exclusiv untul)	nivel reper	↗	↘	↗	↘	-
Oua	nivel reper	⇒	↗	↗	↘	-
Peste si produse din peste in echivalent peste proaspat	nivel reper	↗	↗	↗	↗	-
Vin si produse din vin	nivel reper	↗	↘	↘	↗	-
Bere	nivel reper	↘	↗	⇒	⇒	-
Bauturi alcoolice distilate (alcool 100%)	nivel reper	⇒	⇒	⇒	⇒	-
Bauturi nealcoolice	nivel reper	⇒	↑	↑	↑	-
Consum total de alcool (alcool 100%)	nivel reper	⇒	⇒	⇒	⇒	-

La data elaborării prezentului raport, Institutul Național de Statistică nu dispunea de date actualizate la nivelul anului 2018, pentru anumiți indicatori.

X.1.2. Locuințe

A. Indicatori specifici - nu este cazul

B. Alte date și informații specifice

Tabelul X.1.2.1. Numărul de locuințe din județul Cluj în perioada 2014-2018)²

Termenul de referință	2014	2015	2016	2017	2018
Județul Cluj	321.291	324.221	329.432	335.038	342.430
Mediu urban	197.148	198.473	201.173	204.545	208.634
Mediul rural	124.143	125.748	128.259	130.493	133.796

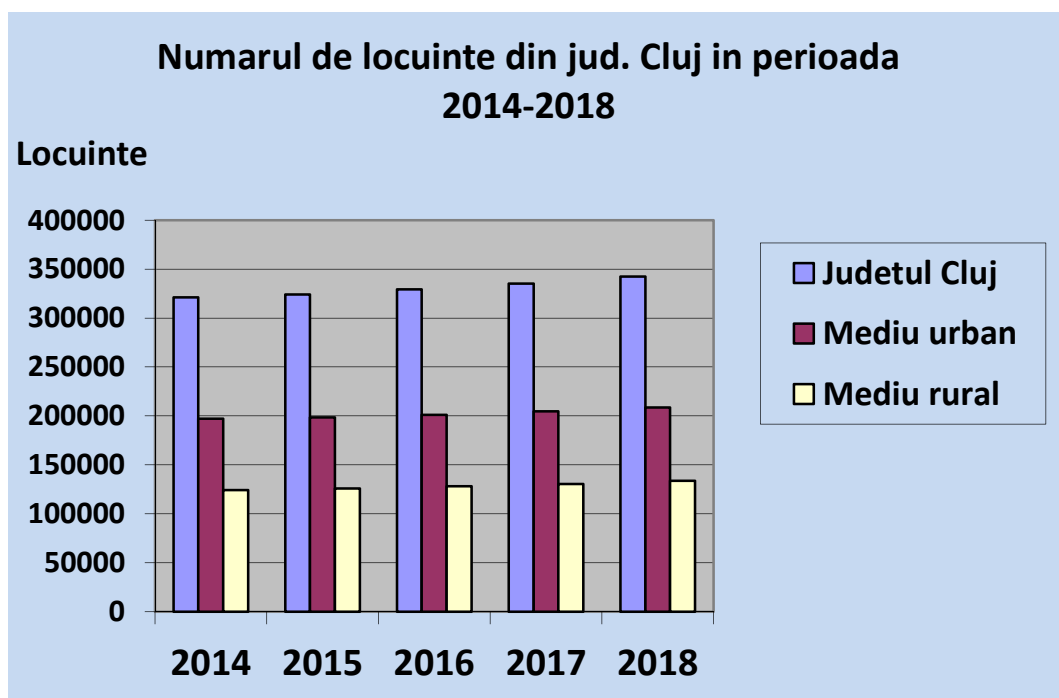

Figura X.1.2.1. Numărul de locuințe din județul Cluj în perioada 2014-2018

Numărul de locuințe din județul Cluj s-a aflat în creștere constantă, orașele cunoscând o permanentă expansiune.

Creșterea se explică pe baza următorilor factori:

- nevoia de spațiu locativ cauzată de creșterea numărului de locuitori;
- creșterea necesităților de confort;
- facilitățile provenite din creditele bancare;
- mobilitatea populației cauzată de piața locurilor de muncă;
- afluxul de străini;
- creșterea numărului de studenți din centrul universitar.

² Sursa datelor: Institutul Național de Statistică; w.insse.ro

În mediul rural, creșterea numărului de locuințe se poate explica și datorită extinderii infrastructurii de utilități (apă curentă, canalizare, gaz, energie electrică, salubritate).

Tabelul X.1.2.2. Numărul mediu de persoane pe locuință din jud. Cluj în perioada 2014-2018

Termenul de referință	2014	2015	2016	2017	2018
Județul Cluj	2,24	2,22	2,19	2,17	2,13
Mediu urban	2,43	2,41	2,38	2,34	2,29
Mediul rural	1,93	1,92	1,91	1,90	1,88

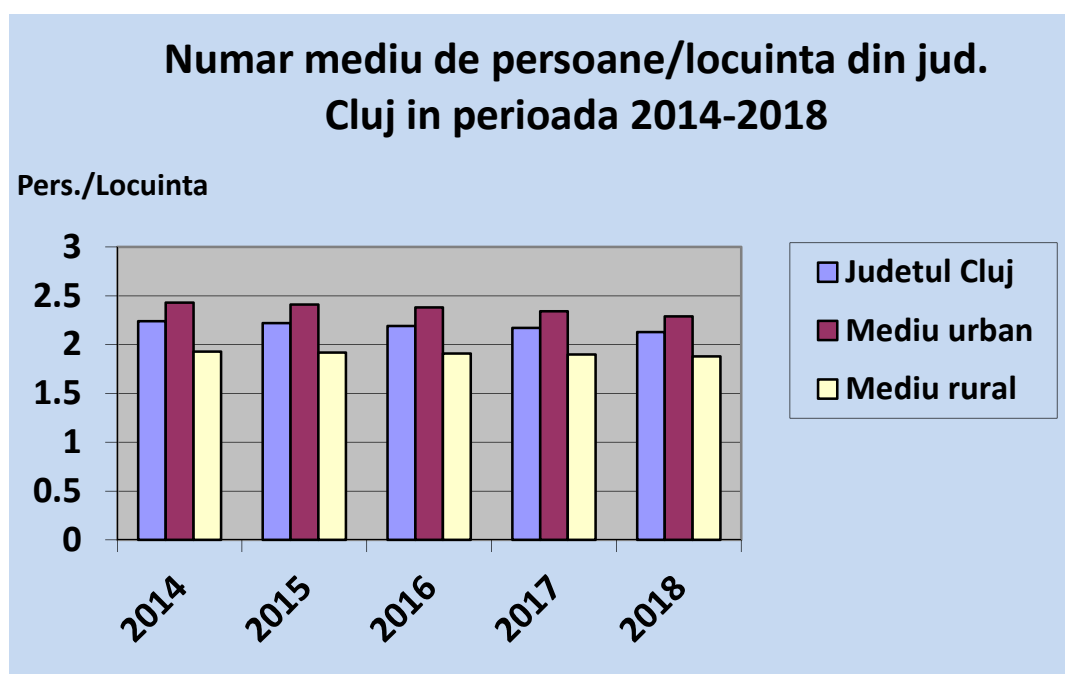

Figura X.1.2.2. Numărul mediu de persoane pe locuință din județul Cluj în perioada 2014-2018

Tabelul X.1.2.3. Evoluția numărului mediu de persoane pe locuință din județul Cluj în perioada 2014-2018 (% față de 2010)

Termen de referință	2010	2014	2015	2016	2017	2018
Județul Cluj	2,43 pers./loc.	- 7,85 %	- 8,54 %	- 9,58 %	- 10,62 %	- 12,34 %
Mediu urban	2,68 pers./loc.	- 9,28 %	- 10,08 %	- 11,27 %	- 12,67 %	- 14,55 %
Mediul rural	2,03 pers./loc.	- 4,92 %	- 5,27 %	- 5,91 %	- 6,20 %	- 7,39 %

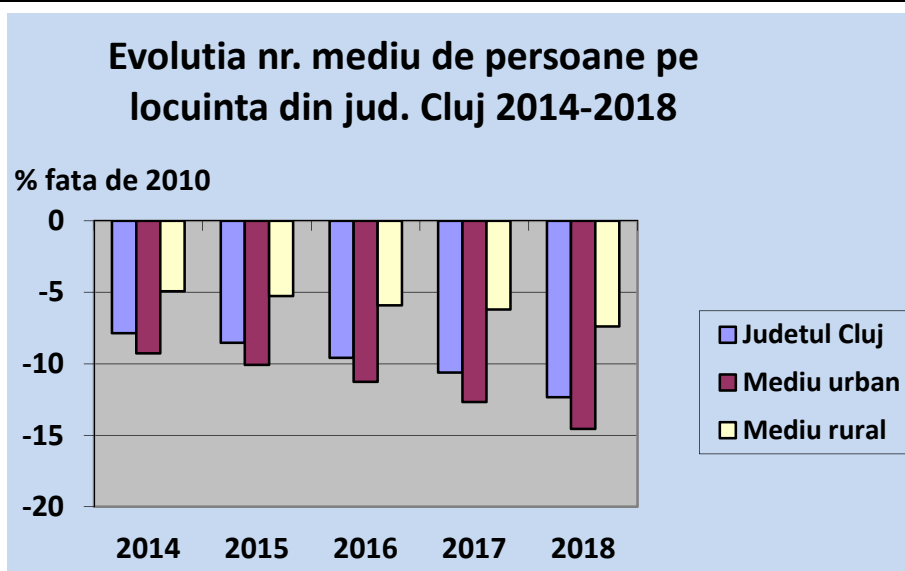

Figura X.1.2.3. Evoluția nr. mediu de persoane pe locuință din județul Cluj (% față de 2010)

Tabelul X.1.2.4. Cheltuieli de consum medii lunare pe o persoană (lei) Regiunea Nord-Vest perioada 2014-2018)³

Termenul de referință	2014	2015	2016	2017	2018
Media	879	963	1.017	1.171	1.511
Salariați	1.026	1.149	1.194	1.365	1.926
Agricultori	642	752	602	819	941
Șomeri	490	421	663	405	697
Pensionari	865	867	937	1.064	1.201

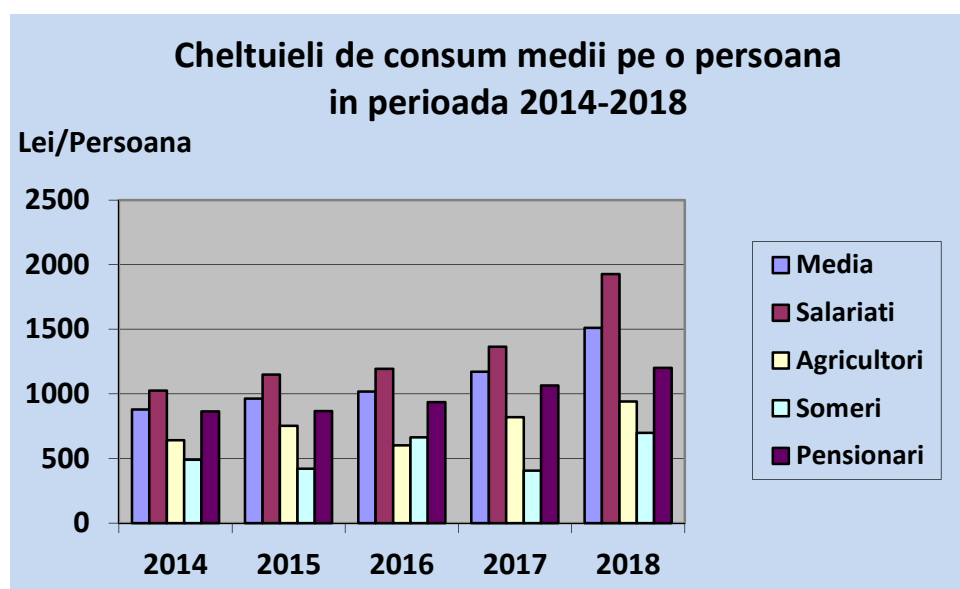

Figura X.1.2.4. Cheltuieli de consum medii pe o persoană (lei) Regiunea Nord-Vest perioada 2014-2018

³ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică; w.insse.ro

Tabelul centralizator și graficul de evoluție indică un trend evident de creștere, cauzată de creșterea veniturilor și creșterea nivelului de trai.

X.1.3. Mobilitate

X.1.3.1. Transportul de pasageri

A. Indicatori specifici RO 35 (CSI 35) – Cerere transport de pasageri

Principalele cauze care stau la baza creșterii cererii de transport de pasageri este creșterea veniturilor împreună cu o tendință de a cheltui mai mult sau mai puțin din procentul din venit pentru transport. Prin urmare, venitul suplimentar înseamnă buget suplimentar de călătorie, care permite călătorii mai frecvente, mai rapide, mai îndepărtate și mai luxoase.

Activitatea de transport este una dintre principalele surse de emisii de gaze cu efect de seră și, de asemenea, dă naștere la poluarea semnificativă a aerului și la zgomot, care pot afecta grav sănătatea umană și ecosistemele.

Acest indicator ne ajută să înțelegem evoluția sectorului transportului de pasageri ("magnitudinea" transportului), care, la rândul său, explică tendințele observate în impactul transporturilor asupra mediului. De asemenea, ajută la explicarea principalelor variabile care influențează alegerea modului de transport și succesul relativ al măsurilor pe care UE și/sau fiecare țară le pune în aplicare pentru reducerea cererii sau influența în alegerea modului de transport.

Cererea de transport de pasageri este definită ca suma pasageri-kilometru interni parcurși în fiecare an. Transportul de pasageri intern include transportul cu autoturisme, autobuze și autocare și trenuri.

Decuplarea modală este definită ca fiind proporțiile de pasageri-kilometri alocate diferitelor moduri de transport în fiecare an.

Indicatorul este definit ca modificări anuale ale raportului între pasageri-km (transport intern) și creșterea PIB (Produsul Intern Brut exprimat în prețuri constante EURO din anul 2005).

Tabelul X.1.3.1.1. PIB-ul județului Cluj în perioada 2014-2018)⁴

Termenul de referință	2014	2015	2016	2017	2018
Milioane Lei	29819,8	31173,0	36021,7	lipsă date	lipsă date

Județul Cluj a avut cea mai mare creștere PIB pe ultimii patru ani dintre toate județele. Potrivit datelor centralizate de Institutul Național de Statistică și Comisia

⁴ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică; w.insse.ro

Națională de Prognoză, în intervalul 2012-2016, Clujul a înregistrat o creștere a PIB de 62%.

Tabelul X.1.3.1.2. Pasageri transportați de serviciul public local din județul Cluj, în perioada 2014-2018)⁵

Mii Pasageri / Anul	2014	2015	2016	2017	2018
Autobuze	128.290	141.644	144.958	145.330	147.589
Troleibuze	43.647	41.586	41.055	41.476	45.137
Tramvaie	15.995	17.931	16.928	16.759	17.099
Total	187.932	201.161	202.941	203.565	209.825

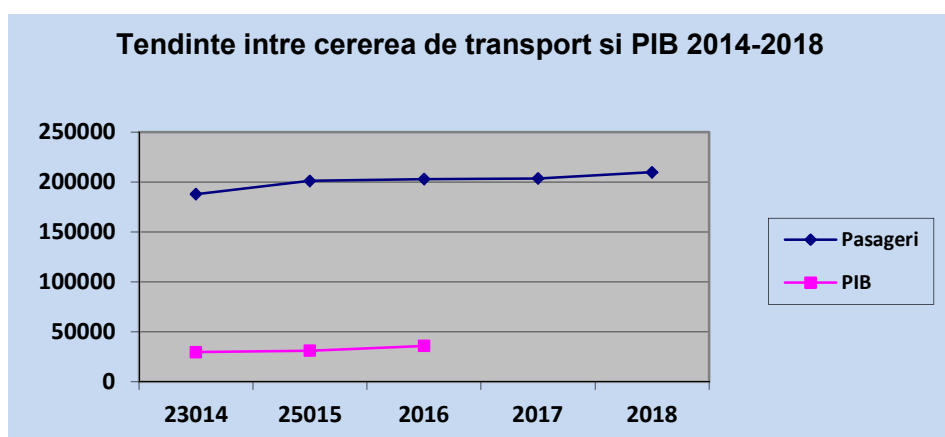

Figura X.1.3.1.1. Tendințe între cererea de transport și PIB din județul Cluj, în perioada 2014-2018

B. Alte date și informații

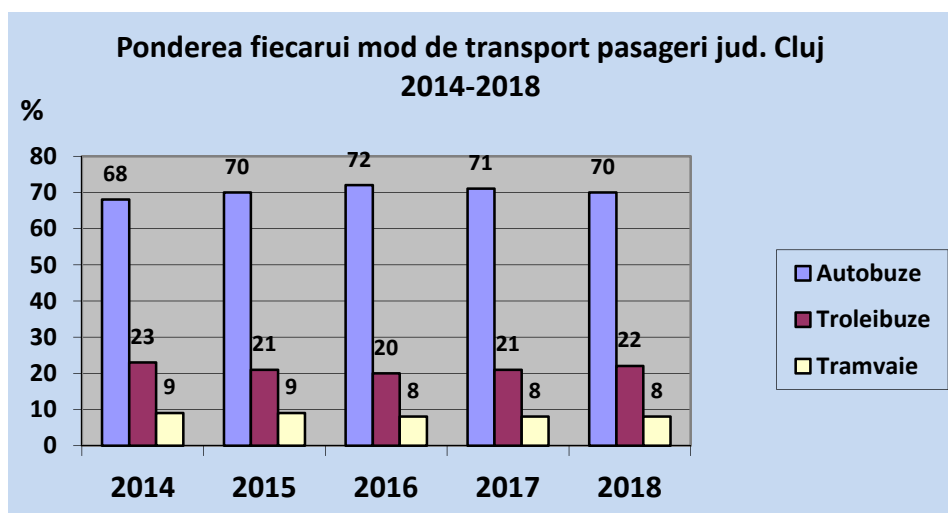

Figura X.1.3.1.2. Ponderea fiecărui mod de transport de pasageri din județul Cluj, în perioada 2014-2018

⁵ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică; w.insse.ro

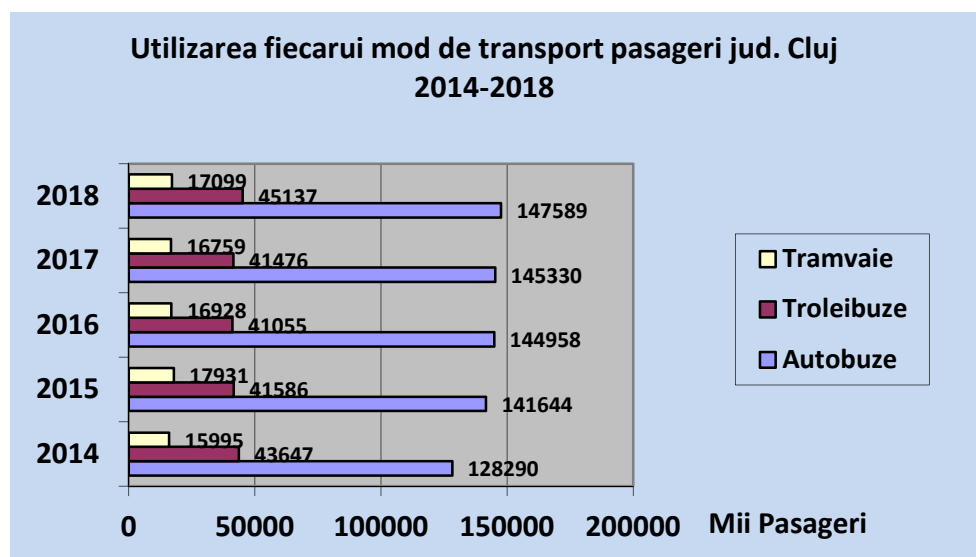

Figura X.1.3.1.3. Utilizarea fiecărui mod în transportul de pasageri din județul Cluj, în perioada 2014-2018

Se observă tendința evidentă și în anul 2018 a numărului de pasageri care folosesc preponderent autobuzele ca mijloc de transport.

X.1.3.2. Transportul de marfuri

A. Indicatori specifici RO 36 (CSI 36) Cererea de transportul de marfuri

B. Alte date și informații

Datele pentru acest indicator nu sunt disponibile la nivel județean, ele se vor regăsi în Raportul privind starea mediului pentru anul 2018 la nivel național.

X.2. FACTORI CARE INFLUENȚEAZĂ CONSUMUL

A. Indicatori specifici – nu este cazul

B. Alte date și informații specifice

În orice societate, la baza consumului populației stau veniturile acesteia. Venitul consumatorului este factorul esențial care prin mărime, formă, dinamică, distribuție în timp, destinație etc. constituie premisa materială a comportamentului său de cumpărare, respectiv de consum. În privința consumului, legătura funcțională dintre creșterea venitului și creșterea cheltuielilor este relevată de înclinația spre consum.

Modul în care producem și consumăm contribuie la problemele de mediu din prezent, cum ar fi:

- încălzirea globală,
- poluarea,
- epuizarea resurselor naturale și
- pierderea biodiversității.

Multe dintre produsele pe care le cumpărăm și le utilizăm zi de zi au un impact semnificativ asupra mediului, de la materialele folosite pentru fabricarea acestora până

la energia necesară pentru utilizarea lor și la deșeurile care rezultă în urma scoaterii lor din uz.

Consumatorii selectează subconștient diferitele aspecte ale mediului pe care îl percep. Un om poate privi anumite lucruri, se poate apropia de unele, în timp ce pe altele le ignoră sau se depărtează de ele. De cele mai multe ori oamenii nu sunt conștienți de problemele de mediu provocate de un consum excesiv deșeu, datorită acestui fapt impactul schimbărilor climatice asociate cu emisiile de gaze cu efect de seră și problemele de sănătate cauzate de poluare sunt din ce în ce mai mari.

Pentru ca societatea să devină durabilă pe termen lung trebuie să fie utilizate produse ce produc efect negativ minim, altfel spus măsurile care trebuie aplicate trebuie să fie:

- Eliminarea treptată a produselor care utilizează energie și resurse naturale în cantitate mare, precum și cele care conțin substanțe chimice periculoase sau care eliberează în atmosferă emisii poluante;
- Promovarea produselor "prietenoase" cu mediul eficiente și a produselor eficiente energetic.

Principali factori care influențează consumul sunt:

- Demografici;
- Influențele economice;
- Tehnologia și inovația;
- Influențele sociale și culturale;

Influență asupra consumului mai au informațiile cu privire la produse și servicii, locuințe, infrastructură, politici și strategii.

Pentru reducerea efectelor negative ale presiunilor și a impactului asupra mediului, provenite din consum, este necesară o înțelegere mai bună a factorilor care influențează consumul.

1. Influențele demografice

"Factorii demografici sunt reflectarea structurii populației și a proceselor care o afectează. La nivel macroeconomic, principalele variabile vizează: numărul populației și distribuția ei geografică, sporul natural, structura pe grupe de vârstă, ocupație, nivel educațional, număr de familii și gospodării, mărimea unei familii și a gospodăriei, mobilitatea populației, tipul de habitat (urban, rural).

La nivelul consumatorului, importante sunt vârsta, sexul, situația matrimonială, caracteristicile fizice, de rasă etc. Astfel, datorită mai ales normelor sociale, dar nu numai, femeile și bărbații cumpără tipuri de produse diferite și folosesc alte criterii în alegerea lor. Pe baza identificării diferențelor comportamentale între sexe, producătorii pot aborda în manieră specifică segmentul de piață. De asemenea, vârsta este aceea care diferențiază deciziile de cumpărare, odată cu înaintarea în vârstă se produc modificări de care trebuie ținut seama, pentru că ele schimbă comportamentul consumatorului.

Cunoașterea acestor variabile are mare însemnătate, deoarece dă posibilitate predicțiilor unor consecințe din punctul de vedere al marketingului, al unor tendințe ale variabilelor demografice, care vor modifica comportamentul consumatorului" ("Analiza sistemului de factori care influențează comportamentul consumatorului individual" - G. Brătucu, T. Brătucu - Univ. Transilvania Brașov). Modul în care trăiesc oamenii și tehnologiile pe care le folosesc sunt critice în determinarea impactului asupra mediului.

În urma statisticilor demografice realizate și a prognozelor de estimare în țara noastră se înregistrează o scădere a populației. Conform estimărilor Eurostat,

tendința demografică se va menține în România la același nivel. În 2020, vor fi 20,83 milioane de locuitori, din care în jur de 37% cu vârsta peste 50 de ani. Acest lucru înseamnă o creștere cu 9,5% a procentului de persoane de peste 50 de ani în totalul populației, în 30 de ani. Tendința de îmbătrânire a populației va determina apariția de noi produse dedicate persoanelor peste 50 de ani precum și apariția unor noi segmente de piață. Consumul este influențat atât de numărul populației cât și de ponderea acestuia pe grupe de vârstă, de numărul de persoane dintr-o gospodărie și spațiul de locuit disponibil fiecărei persoane.

Prețul va fi cel care va avea efect direct asupra consumului, alături de îmbătrânirea și scăderea numărului populației.

2. Influențele economice

Factorii economici au rol esențial, deoarece la nivel macroeconomic ei caracterizează capacitatea de cumpărare de care dispune societatea la un moment dat, constituind premisa formării comportamentului consumatorului. Factorii economici sunt cei care afectează direct mărimea și evoluția consumului.

Influențele economice au efecte atât pozitive cât și negative asupra activităților responsabile cu prevenirea și combaterea poluării: managementul deșeurilor, protecția aerului, apei, solului, protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității (protecția speciilor, a ariilor protejate, refacerea și reconstrucția mediului, etc).

Bunurile și serviciile sunt achiziționate în funcție de nivelul veniturilor, astfel persoanele cu venituri mici vor cheltui puțin pe produse de folosință îndelungată și pentru activitățile distractive.

Cele mai importante criterii în achiziționarea produselor sunt funcționalitatea și prețul produsului achiziționat.

3. Tehnologia și inovația

Cercetarea și stabilirea unor tehnologii din ce în ce mai înalte a determinat și determină în continuare o creștere economică. Prin introducerea în practică a inovațiilor se pot obține produse cu caracteristici de calitate mari, procese tehnologice noi, mai eficiente și mai ecologice.

Prosperitatea și calitatea vieții depind atât de asigurarea unui mediu sănătos și curat cât și de competitivitatea economiei.

Tehnologia și inovarea au schimbat modul de viață în mod semnificativ, prin apariția mașinilor, a aparatelor de uz casnic, a tehnologiei de informare și de comunicare până la hrana semipreparată.

Toate acestea au dus la schimbarea modelelor privind consumul de alimente, mobilitatea, activitățile de recreere și cele de agrement (Mont și Power, 2010). Inovațiile tehnologice viitoare, de exemplu, în domeniul nanotehnologiei, biotehnologiei în dezvoltarea tehnologiilor de informare și comunicații, vor schimba viața cotidiană.

În ultimul timp influența internetului asupra consumului a crescut din ce în ce mai mult determinând în primul rând mai multă competitivitate, lărgirea piețelor de distribuție, precum și accesul la mult mai multă informație.

În prezent societatea în care trăim este una consumatoristă care presupune o circulație tot mai mare a produselor noi care au un ciclu de viață scurt pentru că produsele se „uzează” moral foarte repede.

Frecvența mare cu care sunt scoase pe piață produse noi, mai aspectoase, mai tehnologizate, mai interesante, conduce la un volum mai mare de vânzări *motivată prin nevoia de a avea ultimul model apărut pe piață*. Procesul de obținere a produselor

presupune, uneori, emisii de substanțe poluante sau deșeuri pentru a evita formarea acestora în cantitate mare este nevoie de schimbarea fundamentală a modului în care consumăm bunuri și servicii precum și dezvoltarea unor ecotehnologii. Mediul de afaceri poate stabili ecotehnologii care să reducă consumul de utilități (energie, gaze, apă) și de resurse și care să genereze emisii și gaze în cantitate mult mai mică decât tehnologiile clasice.

4. Influențe sociale și culturale

“Componentă a macromediului de marketing, factorii culturali exercită o extinsă și profundă influență de natură exogenă asupra comportamentului de cumpărare și consum. Ca ansamblu de norme, valori materiale și morale, convingeri, atitudini și obiceiuri create în timp și pe care le posedă în comun membrii societății, cultura are un impact puternic asupra comportamentului individual, care în mare parte se învață în procesul de socializare a individului. Acesta își însușește treptat un set de valori, percepții, preferințe și comportamente specifice societății în care trăiește, dar care se modifică continuu. Elementele definitorii ale culturii sunt întărite de sistemele educaționale și juridice, dar și de instituțiile sociale.

Influențele sociale și culturale se realizează prin orice tip de activitate: școlară, extrașcolară, științifică, artistică, literară, plastică, sportivă. Formele de realizare a activităților enumerate sunt diferite de la activități practice, observații, povestiri, experiențe științifice, la drumeții, excursii, vizionări de filme, jocuri, expoziții, desene, spectacole, vizionări de emisiuni tv. Impactul culturii este atât de natural și de automat încât influența sa asupra comportamentului este de regulă făcută fără o conștientizare a acestui proces.

Educarea tuturor oamenilor și în special al copiilor în vederea însușirii unui concept ecologic a devenit imperios necesară datoritei influenței crescute a omului asupra naturii, dezvoltarea agriculturii prin utilizarea intensivă a pesticidelor, dezvoltarea turismului și creșterea cantității de deșeuri în zone vizitate de un număr din ce în ce mai mare de oameni.

X.3. PRESIUNILE ASUPRA MEDIULUI CAUZATE DE CONSUM

X.3.1. Emisii de gaze cu efect de seră din sectorul rezidențial

A. Indicatori specifici RO 10 (CSI 10) Tendința emisiilor de gaze cu efect de seră

Datele pentru acest indicator nu sunt disponibile la nivel județean, ele se vor regăsi în Raportul privind starea mediului pentru anul 2018 la nivel național.

B. Alte date și informații

Efectul natural de seră are rolul de a regla temperatura medie a Pământului menținând condițiile optime de viață. Energia solară ajunge pe pământ sub forma radiațiilor cu lungime de undă scurte. Unele sunt reflectate de atmosferă și de suprafața terestră. Cea mai mare parte trece prin atmosferă și încălzește suprafața

pământului care, la rândul său, emite radiație infraroșie, cu lungime de undă mare (căldura).

Schimbarea echilibrului dintre radiația care intră și cea care iese din conturul alcătuit de Pământ și atmosfera sa, duce la creșterea temperaturii globale (modificare pozitivă) sau la scăderea sa (modificare negativă).

Schimbările climatice reprezintă una dintre cele mai mari amenințări asupra mediului, societății și economiei.

Gazele cu efect de seră formează un înveliș al pământului care acționează ca niște pereți de sticlă ai unei sere menținând o temperatură ridicată.

Un gaz cu efect de seră este compusul gazos prezent în atmosferă care este capabil să absoarbă radiațiile infraroșii reținând căldura în atmosferă. Gazele cu efect de seră sunt: dioxidul de carbon (CO₂), metanul (CH₄), protoxidul de azot (N₂O), hexafluorura de sulf (SF₆), hidrofluorocarburi (HFC) și perfluorocarburi (PFC).

O cantitate mare de gaze cu efect de seră rezultă din activitatea de producere și distribuție a energiei (1.A.1). Deasemenea din activitatea rezidențială (1.B) – producerea energiei termice pentru încălzirea spațiului de locuit și pentru prepararea hranei se generează cantități importante de gaze cu efect de seră.

Pentru a minimiza efectul schimbărilor climatice, emisiile globale de gaze cu efect de seră trebuie să fie reduse în mod semnificativ, iar politicile necesare pentru a face acest lucru trebuie să fie puse în aplicare rapid și integral. Cele mai importante planuri și programe derulate în vederea reducerii cantității de gaze cu efect de seră în atmosferă și a efectelor acestora sunt cele privind eficiența energetică și utilizarea energiei regenerabile. La nivelul județului Cluj amintim programele de reabilitare termică a blocurilor.

Datele privind cantitatea și tipul de combustibil utilizat în sectorul rezidențial sunt declarate de autoritățile publice locale (primării) și de furnizorii de gaze în

vederea întocmirii Inventarului Local al Emisiilor de poluanți în atmosferă conform prevederilor Ordinului Ministrului Mediului și Pădurilor 3299 din 2012 pentru aprobarea metodologiei de realizare și raportare a inventarelor privind emisiile de poluanți în atmosferă.

Consumul de combustibil în sectorul rezidențial din județul Cluj, în perioada 2013-2018 este prezentat în Tabelul X.3.1.1. Cantitatea ce mai mare de combustibil consumată este lemnul, în toată perioada studiată.

Tabelul X.3.1.1. Consumul de combustibil în sectorul rezidențial din județul Cluj, în perioada 2013-2018

Termenul de referință	U.M.	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gaz metan	tone	131.096	121.455	131.855	139.849	141.621	136.461
Butelii GPL	tone	1.238	1.039	2.197	3.854	3.863	3.854
Lemn	tone	337.990	434.255	366.764	424.036	430.009	399.397

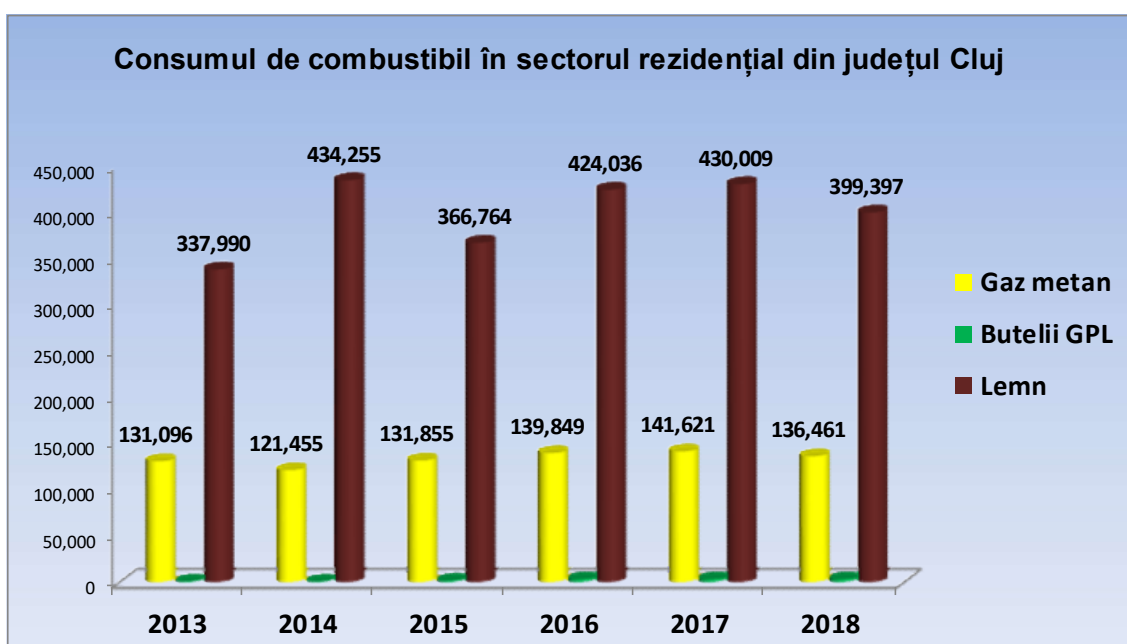

Figura X.3.1.1. Consumul de combustibil în sectorul rezidențial din județul Cluj, în perioada 2013-2018

- **Gaz metan** – consumul scade în anul 2014, după care urmează o creștere ușoară în următorii ani (2015, 2016 și 2017). După anul 2017 consumul înregistrează din nou o scădere în anul 2018, acesta fiind chiar mai mic și decât în anul 2016;
 - cauzele descreșterii - creșterea eficienței energetice a instalațiilor de ardere;
 - cauzele creșterii - extinderea rețelelor de distribuție în mediul urban însoțită de creșterea numărului de consumatori.

- **Lemn** – consumul de lemn în 2014 crește cu 22% față de 2013, iar în anul 2015, se observă o revenire a consumului de lemn, cantitatea scăzând cu 15,5% față de 2014. În anii 2016 – 2017 (similar cu gazul metan) s-a înregistrat o ușoară creștere a cantității de lemn folosită pentru ca apoi să scadă în anul 2018. Utilizarea lemnului în cantitate mai mică se explică prin trecerea unor gospodării la combustibilul gazos și limitarea numărului de arbori care pot fi tăiați din păduri.

- **Butelii GPL** – având în vedere că numărul de butelii raportate de primării este estimat se observă o valoare relativ constantă pe fiecare an de raportare.

Cantitatea de gaze cu efect de seră emise de sectorul rezidențial se va completa în Raportul anual al factorilor de mediu pentru anul 2018 realizat la nivel național.

X.3.2. Consumul de energie pe locuitor

A. Indicatori specifici RO 27 (CSI 27) – Consumul final de energie pe tip de sector de activitate – nu este cazul

B. Alte date și informații

Indicatorul evaluează gradul de dependență energetică la nivel de sector și urmărește progresul realizat în reducerea consumului de energie în diferite sectoare de activitate. Indirect, indicatorul arată progresul (sau lipsa progresului) în reducerea efectelor asupra mediului asociate producției de energie datorită economiilor de energie în sectoarele de utilizare finală (transporturi, industrie, servicii, gospodării). De asemenea, acest indicator este util în monitorizarea progreselor înregistrate în punerea în aplicare a politicilor privind eficiența energetică și conservarea energiei.

Consumul final de energie acoperă cantitățile de energie furnizate consumatorului final în cele mai diverse scopuri energetice și este calculat ca fiind suma consumului final de energie din toate sectoarele de activitate. Acestea sunt structurate astfel încât să cuprindă industria, transporturile, gospodăriile, serviciile și agricultura. Nu sunt cuprinse cantitățile utilizate în scop neenergetic și cele utilizate pentru producerea altor combustibili. De asemenea, nu se includ consumurile în sectorul energetic și pierderile de transport și distribuție.

Tabelul X.3.2.1. Consumul de energie în sectorul rezidențial din județul Cluj, în perioada 2013-2018

Termenul de referință	U.M.	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Populație	locuitori	717.182	718.633	721.136	723.031	726.881	730.216
Energie distribuită în SDEE Cluj	tep	33.513	35.078	37.087	38.867	47.312	48.516
Consum	tep/locuitor	0,047	0,045	0,051	0,053	0,065	0,066

1MWh x 0,86 = 1 tep (tone echivalent în petrol)

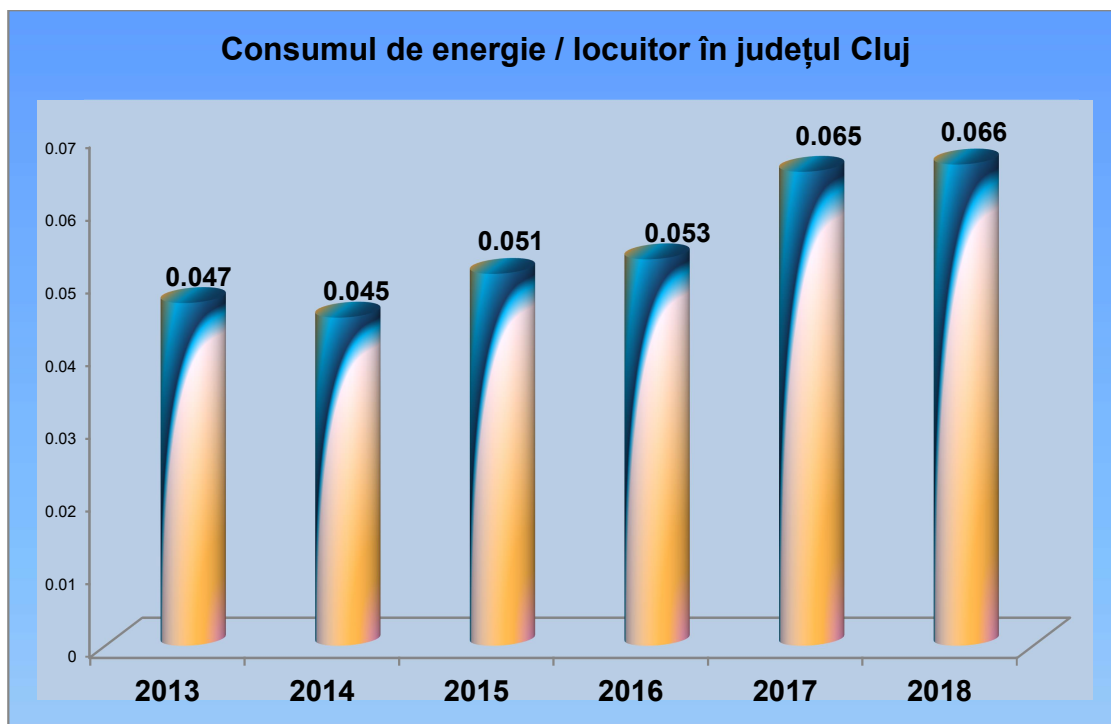

Figura X.3.2.1. Consumul final de energie / locuitor, sectorul rezidențial din județul Cluj, în perioada 2013-2018

X.3.3. Utilizarea materialelor

A. Indicatori specifici – nu este cazul

B. Alte date și informații specifice

Datele pentru acest indicator nu sunt disponibile la nivel județean, ele se vor regăsi în Raportul privind starea mediului pentru anul 2018 la nivel național.

X.4. PROGNOZE, POLITICI ȘI MĂSURI PRIVIND CONSUMUL ȘI MEDIUL

Având în vedere importanța aspectelor privind eficiența energetică, mobilitatea și efectele acestora asupra mediului la nivelul județului Cluj s-au stabilit următoarele politici locale:

- **Planul de Acțiuni al Primăriei Municipiului Cluj-Napoca privind Energia Durabilă pentru perioada 2011 – 2020.** PAED este documentul cheie care prezintă modul în care administrația locală își va realiza obiectivul de reducere cu 20% a emisiilor de CO₂ până în anul 2020, pe raza sa administrativă, pe următoarele domenii principale de acțiune: clădiri, iluminat public, transport, producție locală de energie din surse regenerabile. PAED a fost elaborat în anul 2011 în cadrul inițiativei Comisiei Europene “Convenția Primarilor”, și la nivelul municipiului Cluj-Napoca el cuprinde un

număr de 64 măsuri prevăzute cu termene de realizare, responsabili și costuri de implementare. PAED a fost aprobat prin HCL 4/2013.

- **Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al municipiului Cluj-Napoca** varianta a II-a finalizat la sfârșitul anului 2015. Obiectivul planului de mobilitate urbană constă în dezvoltarea infrastructurii, a serviciilor de transport precum și în înlocuirea unor mijloace de transport vechi și poluante cu unele moderne și mult mai puțin poluante sau chiar deloc (autobuze electrice) determinând în final îmbunătățirea calității vieții locuitorilor din Cluj-Napoca.
- **Strategia de dezvoltare a municipiului Cluj-Napoca 2014-2020 și Strategia de dezvoltare a județului Cluj 2014-2020** – îndeplinirea obiectivelor din aceste strategii vor determina o creștere economică a municipiului Cluj-Napoca și a județului Cluj ținând cont de factorii de mediu.
- **Planul de Acțiune pentru Mediu al județului Cluj** care oferă un punct de pornire în dezvoltarea unei comunități durabile prin examinarea corespunzătoare a principalele aspecte de mediu care afectează în mod nefavorabil sănătatea umană și a ecosistemului.

